

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Міжнародного гуманітарного
університету

Громовенко К.В.

«14» _____ 2020 р.

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ
З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТУ Медицина**

**для вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційного
рівня магістра**

на основі молодший спеціаліст

Галузь 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Схвалено вченою радою

Протокол № 4 від «14» листопада 2020 р.

Голова вченої ради

Програма додаткового вступного випробування на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст на основі конкурсного предмету Медицина

за напрямом підготовки (спеціальності) 222 «Медицина»
«16» листопада, 2020__ року - 19 с.

Розробники: професори: Романчук О.П., Шутрмінський В.Г.

Програма затверджена на засіданні кафедри загально-медичних наук

Протокол від. «16» 04 2020 року № 4

«16» листопада 2020 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівця спеціальності „Медсестринство”.

Прийом абітурієнтів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) молодшого спеціаліста за медичними спеціальностями для здобуття освітнього ступеню магістра за спеціальністю „Медицина” проводиться за результатами додаткового фахового вступного випробування з основ сестринської справи. Випробування проводиться у тестовій формі.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки для здобуття освітнього рівня магістра за спеціальністю „Медицина” .

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін передбачених навчальним планом для здобуття ОР магістра за спеціальністю 222 „Медицина” абітурієнти повинні мати середню спеціальну медичну освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі медицини. Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми.

Програма вступних випробувань з основ медсестринства призначена для оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів при вступі до Міжнародного гуманітарного університету, з метою продовження свого навчання для здобуття ступеню магістра за спеціальністю „Медицина” . Це вимагає нового підходу до знання дисципліни. Більше уваги приділяється умінню виявити проблеми пацієнтів, медсестринській опіці, задоволенню потреб пацієнтів, міжособовому спілкуванню.

Абітурієнти повинні знати:

- історію розвитку та становлення сестринської справи;
- структуру лікувально-профілактичних закладів;
- роль медичної сестри в системі охорони здоров'я;
- права та обов'язки медсестри;
- визначення санітарно-протиепідемічного режиму, його мету та засоби досягнення;
- чинні накази МОЗ України;
- види й методи дезінфекції та стерилізації;
- основні потреби людини;
- основні поняття та положення медсестринських моделей;
- основи медсестринського процесу;
- правила приймання та санітарного оброблення пацієнтів;
- визначення лікувально-охоронного режиму, шляхи його

забезпечення;

- основні принципи лікувального харчування;
- вимоги до особистої гігієни пацієнтів;
- особливості спостереження за пацієнтами під час гарячки;
- особливості спостереження та догляду за пацієнтами з порушенням функції органів дихання, кровообігу, травлення, сечовиділення;
- особливості догляду за тяжкохворими та вмираючими;
- методи найпростішої фізіотерапії;
- правила зберігання та роздавання ліків;
- правила виконання ін'єкцій;
- особливості підготовки та проведення лабораторних, рентгенологічних та інших методів дослідження пацієнтів;
- основні види медичної документації та правила їх оформлення;
- основи медичної етики й деонтології;
- основи санології.

Абітурієнти повинні вміти:

- проводити приймання та санітарне оброблення пацієнтів;
- транспортувати і перекладати пацієнтів;
- проводити дезінфекцію та стерилізацію інструментів та предметів догляду;
- проводити передстерилізаційне оброблення;
- забезпечити інфекційну безпеку пацієнта та медсестри;
- годувати тяжкохворих;
- вимірювати температуру тіла, частоту дихальних рухів, пульс, артеріальний тиск, добовий діурез;
- здійснювати догляд за шкірою, очима, вухами, носом, ротовою порожниною у тяжкохворих;
- промивати шлунок;
- проводити очисну, сифонну, лікувальну клізми;
- вводити газовивідну трубку;
- проводити катетеризацію сечового міхура;
- подавати судно та сечоприймач;
- підмивати тяжкохворих;
- здійснювати профілактику та лікування пролежнів;
- виконувати постановку банок, гірчичників, компресів, грілки, міхура з льодом, п'явок;
- застосовувати лікувальні засоби для зовнішнього, ентерального введення;
- виконувати внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньовенні ін'єкції та краплинні вливання;
- підготувати пацієнта та провести взяття матеріалу для лабораторного дослідження;

- підготувати пацієнтів та брати участь у рентгенологічних та ендоскопічних дослідженнях;
- надати першу медичну допомогу при невідкладних станах;
- професійно спілкуватися;
- давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, рухової активності, раціонального харчування, активного довголіття, планування сім'ї;
- навчити пацієнта та членів його родини само- і взаємодогляду;
- оформляти медичну документацію;
- здійснювати та документувати медсестринський процес.

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Основи сестринської справи

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

I. Введення в предмет “Основи сестринської справи”

1.1. Поняття про систему охорони здоров'я України. Історія сестринської справи.

Визначення поняття сестринської справи. Значення сестринської справи для охорони здоров'я, її основні функції. Сестринська справа як предмет, його мета, завдання, місце серед інших дисциплін у системі медичної освіти.

Історія розвитку сестринської справи в Україні (організація шпиталів у Запорізькій Січі, догляд за хворими і пораненими в монастирях). Андрій Крупинський – засновник медичної освіти в Україні. Міжнародне визнання діяльності Флоренс Найтінгейл (1820 – 1910). Товариство Червоного Хреста, його значення в створенні шкіл сестер милосердя.

Положення про медичну освіту, медичні школи, училища, медичні коледжі. Система підготовки медсестер в Україні сьогодні, спеціалізація. Кваліфікаційна характеристика медичної сестри (призначення, вимоги до особистості, професійні вимоги).

Роль медичної сестри в лікувальному процесі. Догляд за пацієнтами як лікувальний чинник. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки.

Права та обов'язки медичної сестри.

Значення самовиховання і самоосвіти в житті і діяльності медсестри. Система підвищення кваліфікації. Атестація професійного рівня, кваліфікаційні категорії.

1.2. Поняття про стандарти сестринського догляду.

Перспективи розвитку сестринської справи.

Поняття про сестринський процес.

Сестринський процес: наочний підхід до сестринської справи.
Основні поняття і терміни. Історія питання. Мета сестринського процесу.

Необхідність впровадження сестринського процесу в сестринську освіту і сестринську практику. Етапи сестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст кожного етапу.

I етап сестринського процесу: сестринське обстеження

II етап сестринського процесу: виявлення проблем пацієнта.

III етап сестринського процесу: визначення цілей сестринського догляду.

IV етап сестринського процесу: планування об'єму сестринських втручань. Значення стандартних планів сестринського догляду.

V етап сестринського процесу: оцінка результатів та корекція догляду.

Поняття про приблизну учбову сестринську історію хвороби. Моделі сестринської справи (Орем, Рой, Хендерсен і т.д.).

1.3. Філософія, теорія, суть сестринської справи.

Сестринська етика та деонтологія.

Необхідність філософського усвідомлення сестринської практики для подальшого прогресу в сестринській справі.

Основні поняття, необхідні для визначення філософії сестринської справи: пацієнт, сестринська справа, навколишнє середовище і суспільство, здоров'я.

Зміст спеціальності “сестринська справа”.

Місія, ціль і задачі сестринської справи. Сестринська справа і суспільство. Лікування і сестринська справа.

Сестринський персонал і пацієнт. Етичні елементи філософії сестринської справи : обов'язки, цінності і чесноти.

Деонтологія як частина сестринської етики. Збереження медичної таємниці. Моральні концепції, принципи і традиції сестринської деонтології в клятві Флоренс Найтінгейл і етичному кодексі Міжнародної ради медичних сестер.

1.4. Мистецтво спілкування в медсестринстві.

Навчання в сестринській справі. Сестринська педагогіка.

Спілкування як ефективний спосіб допомоги людям в адаптації до змін в житті у зв'язку з захворюванням.

Рівні спілкування.

Терапевтичний і нетерапевтичний засіб спілкування.

Два типи спілкування: словесний і безсловесний. Ясність і стислість мови темп, гучність. Словниковий склад. Розрахунок часу.

Майстерність письма як форма словесного спілкування з пацієнтами, що страждають на зниження слуху. Підтримка зв'язків з пацієнтами, нездатними до вербального спілкування.

Самоконтроль медичної сестри при безсловесному спілкуванні (обличчя,

міміка, жести).

Функції медичної сестри як викладача з питань, що стосуються стану здоров'я.

Сфери навчання: пізнавальна, емоційна, психомоторна.

Способи навчання: формальні і неформальні, індивідуальні і колективні.

Оцінка потреб пацієнта і (або) його сім'ї у навчанні.

Мотивація навчання.

Оцінка вихідного рівня знань і умінь пацієнта. Врахування факторів, що впливають на здатність до навчання: вік, освіта, стан здоров'я.

Організація навчання.

Зміст навчання: збереження здоров'я, підтримка певного рівня здоров'я, підтримка певного рівня життя.

Вибір часу навчання

Планування навчання сумісно з пацієнтом з урахуванням його індивідуальності.

Якість і однозначність завдань. Темп навчання. Активна участь і заохочування зацікавленості пацієнта в навчанні.

Створення сприятливої для навчання обстановки: тиша, освітлення, вентиляція, температура повітря.

Педагогічний такт. Необхідні комунікативні навички.

Педагогічні прийоми: бесіда. Демонстрація, забезпечення спеціальною літературою. Наочність навчання. Оцінка якості і ефективності навчання.

II. Основи практичної діяльності медичної сестри. Маніпуляційна техніка

2.1. Інфекційна безпека.

Інфекційний контроль. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.

Проблеми внутрішньолікарняної інфекції. Інфекційний процес: визначення, способи передачі інфекції.

Фактори, що впливають на схильність "господаря" до інфекції.

Інфекційний контроль в ЛПУ. Характеристика і способи передачі збудників внутрішньолікарняної інфекції. Групи ризику. Заходи профілактики і контролю. Обробка рук до і після виконання маніпуляції. Обробка рук і слизових оболонок при контакті з біологічними рідинами.

Значення дезінфекції і стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

Види, методи і режими дезінфекції в ЛПУ.

Приготування і використання дезінфікуючих розчинів. Правила зберігання хлорвмісних розчинів. Правила техніки безпеки при роботі з хлорвмісними розчинами. Характеристика сучасних засобів дезінфекції (АХД 2000-спеціаль, лізетол, сайдекс і т.д.).

Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом. Передстерилізаційна

очистка шприців, голок, гумових виробів. Миючі розчини, приготування, критерії використання. Контроль якості передстерилізаційної очистки. Азапірамова, фенолфталеїнова проби, реактиви, постановка, критерії оцінки.

Стерилізація. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.

Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.

Дезинфекція і утилізація одноразових медичних виробів.

ЦСВ: обладнання, функції.

Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в ЛПУ: шляхи інфікування, загальні застережні заходи.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад, страх перед ризиком ВІЛ-інфікування. Сестринське втручання у зв'язку з проблемою, що виникла.

2.2. Прийом пацієнта.

Обладнання і функції приймального відділення стаціонару. Зміст роботи сестринського персоналу приймального відділення. Шляхи госпіталізації пацієнтів у стаціонар. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу.

Дезинсекційні засоби при педикульозі.

Види санітарної обробки пацієнтів: повна і часткова.

Медична документація приймального відділення стаціонару, реєстрація пацієнта в “Журналі обліку прийому хворих і відмов у госпіталізації”.

Оформлення титульного листа “Медичної карти стаціонарного хворого”, “Екстреного повідомлення про інфекційне захворювання...”

Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняній каталці, кріслі-каталці, на руках, пішки).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад: свербіння шкіри волосяної частини голови у зв'язку з педикульозом. Сестринські втручання в зв'язку з проблемами, що виникли.

2.3. Типи лікувально-профілактичних закладів.

Безпечне лікарняне середовище (біомеханіка тіла, переміщення пацієнта в постелі, попередження травм пацієнта). Лікувально-охоронний режим ЛПУ.

Поняття про лікувально-охоронний режим, його елементи і значення для пацієнта.

Види режимів рухової активності.

Поняття про біомеханіку тіла і правильне положення тіла.

Організація робочого місця медичної сестри для забезпечення правильної біомеханіки тіла з метою попередження травм хребта (сидячи, стоячи, при підніманні важких речей).

Безпечне транспортування пацієнта на каталці, кріслі-каталці, на ношах, на руках.

Переміщення пацієнта в постелі і різні види його положення у ліжку (на спині, на животі, в положення Фаулера і Сімпса).

Допомога пацієнтові при зміні положення тіла.

Попередження травм у пацієнта. Специфіка ризику травм у пацієнтів різного віку. Завдання сестринської допомоги, пов'язані зі зниженням ризику падіння, отруєння і ураження електричним струмом. Виявлення пацієнтів з високим ризиком нещасних випадків (вік понад 65 років, порушення свідомості, зору, слуху, ходи і рухливості, побічні ефекти лікарської терапії).

Можливі проблеми пацієнта, наприклад, високий ризик падіння, пов'язаний з порушенням рухової функції.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.4. Особиста гігієна пацієнта

Положення пацієнта у ліжку.

Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнтові зручного положення в постелі.

Вимоги до постільної білизни. Приготування постелі. Зміна постільної і натільної білизни тяжкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни.

Догляд за шкірою, природними складками.

Пролежні. Методика визначення ступеню ризику утворення пролежнів у кожного пацієнта. Фактори ризику розвитку пролежнів. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Сестринські втручання при ризику розвитку пролежнів.

Навчання родичів тяжкохворого пацієнта елементам профілактики пролежнів в домашніх умовах. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів.

Догляд за волоссям: миття голови, розчісування.

Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах.

Вмивання пацієнта. Гоління обличчя пацієнта.

Догляд за слизовими оболонками. Видалення виділень і кірок із носа.

Промивання очей. Обробка слизової оболонки ротової порожнини і губ.

Чищення зубів. Очищення зовнішнього слухового ходу.

Підкладання судна і подавання сечоприймача. Догляд за зовнішніми статевими органами, промежиною.

Навчання пацієнтів і його сім'ї елементам догляду за природними шкірними складками і слизовими оболонками.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад: порушення цілісності шкіри, пролежні; ризик появи зопрілостей у лежачого пацієнта.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.5. Харчування та годування пацієнта.

Основи раціонального харчування.

Основні принципи лікувального харчування.

Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів.
Організація харчування в стаціонарі. Складання порційної вимоги.
Навчання пацієнта принципам раціонального і лікувального харчування.
Годування тяжкохворих у ліжку: сервірування стола, годування з ложки та поїльника.

Контроль продуктових передач, вмісту тумбочок і холодильника.

Види штучного харчування пацієнта: через зонд, через гастростому, парентеральне, за допомогою живильної клізми.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- зменшення апетиту;
- дефіцит знань про призначену дієту.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.6. Спостереження за пацієнтами.

Оцінка функціонального стану пацієнта медсестрою.

Термометрія. Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів, правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів, цифрове і графічне записування температури.

Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії. Зниження температури (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій.

Дихання (частота, глибина, ритм). Визначення частоти дихання. Спірометрія, зокрема визначення життєвої ємності легенів. Основні симптоми при захворюванні органів дихання. Задишка (інспіраторна, експіраторна, змішана). Кашель, характер кашлю (сухий, вологий), кровохаркання, характер харкотиння, користування індивідуальною плювальницею. Ядуха, механізм розвитку. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна–Стокса, Біота.

Спостереження і догляд за пацієнтами при задишці, кашлі, кровохарканні та легеневій кровотечі.

Пульс. Його характеристика (ритм, частота, наповнення, напруження). Техніка визначення пульсу, підрахунок частоти пульсу, записування результатів, графічне зображення пульсу в температурному листку. Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.

Артеріальний тиск (сistolічний, діастолічний, пульсовий). Техніка вимірювання артеріального тиску (АТ). Види тонометрів. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску. Симптоми порушення АТ при хворобах органів кровообігу. Спостереження і догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- сухість в роті;

розчинів, настойок.

Закапування крапель в очі, ніс, вуха. Закладання мазі за повіки. Введення мазі в ніс, вуха.

Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс.

Введення суппозиторіїв в пряму кишку.

Оснащення і документація процедурного кабінету. Посадові інструкції медичної сестри процедурного кабінету.

Види шприців та голок. Ціна поділок шприца. Збирання шприців із стерильного стола, крафт-пакета. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків. Анатомічні ділянки для парентерального введення лікарських засобів.

Техніка внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій та внутрішньовенних вливань на фантомі.

Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- негативне відношення пацієнта до терапії антибіотиками;
- відмова пацієнта від ін'єкцій.

Сестринські втручання у зв'язку проблемами, що виникли.

2.9. Клізми. Газовідвідна трубка.

Клізми. Види клізм: очисна, послаблююча (масляна і гіпертонічна), сифонна, лікарська, живильна. Протипоказання і можливі ускладнення. Право пацієнта на інформацію. Необхідність згоди пацієнта на процедуру. Підготовка пацієнта і постановка різних видів клізм (на фантомі). Спостереження і догляд за пацієнтом після закінчення процедури. Газовивідна трубка.

Протипоказання і можливі ускладнення. Застосування газовивідної трубки (на фантомі). Можливі проблеми пацієнта, наприклад: – закреп;

- посилення газоутворення в кишечнику (метеоризм);
 - відчуття сорому.
- Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

2.10. Катетеризація сечового міхура.

Застосування знімного сечоприймача,

Цілі катетеризації, протипоказання і можливі ускладнення. Право пацієнта на інформацію. Необхідність згоди пацієнта на процедуру.

Види катетерів. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером у жінок (на фантомі).

Користування різними сечоприймачами (скляними, гумовими, знімними).

Навчання пацієнта самотійному користуванню сечоприймачем.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- нетримання сечі;
- страх розриву сечового міхура.

Психологічна допомога сім'ї і близьким безнадійного. Навчання їх елементам догляду і психологічної допомоги.

Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви. Підготовка тіла померлого до переведення в патологоанатомічне відділення.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- відчуття провини у близьких безнадійної людини;
- невміння близьких доглядати за безнадійним;
- надмірна депресія у пацієнта у зв'язку з майбутньою втратою.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли. Необхідність психологічної підтримки сестринського персоналу, що працює з безнадійними.

III. Основи санології

3.1. Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань.

Визначення поняття здоров'я, індивідуального і суспільного здоров'я.

Показники суспільного здоров'я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.

Чинники ризику виникнення захворювань. Характеристика найбільш вагомих чинників: забруднення навколишнього природного середовища, нераціональне харчування, гіподинамія, шкідливі звички (алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія). Психоемоційна напруженість. Генетична схильність та ін.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- проживання;
- психоемоційна напруженість в сім'ї.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.2. Рух і здоров'я.

Рух - запорука здоров'я. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Антропометрія. Спірометрія.

Гігієнічні вимоги до фізичних вправ, приміщення, взуття, одягу.

Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів.

Фізичні вправи як лікувальний чинник. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання. Особливості рухової активності різних груп населення з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров'я.

Можливі проблеми пацієнта, наприклад:

- перенесений інфаркт міокарда;
- часті відрядження, що виключають систематичність тренувань.

Сестринські втручання у зв'язку з проблемами, що виникли.

3.3. Раціональне харчування.

Раціональне харчування – чинник профілактики захворювань.

Відродження, 2006.

18. Ваврик Ж.М. Лекції з хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 444 с.

Електронні джерела інформації

1. Міністерство охорони здоров'я України. Трансформація системи. [Електронний ресурс]. - Шлях доступу: <https://moz.gov.ua/plan-reform>
2. Міністерство охорони здоров'я України. Медичним працівникам. [Електронний ресурс]. - Шлях доступу: <https://moz.gov.ua/medichnim-pracivnikam>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс]. - Шлях доступу: <https://www.who.int/countries/ukr/fu/>
4. 4. Веб- сайт Чернівецького медичного коледжу Буковинського державного медичного університету. [https://www. Chern_medcollege@ukr.net](https://www.Chern_medcollege@ukr.net)